

Programe TV Moldova 1,
СТС,
Первый,
ProTV,
TVR1, TV8

Pag. 11

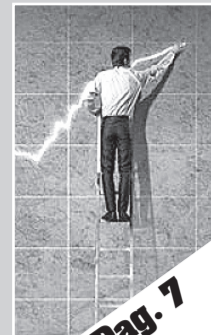
Gaze vom avea,
doar că prețurile
vor fi altele

Pag. 4

Când undeva se face focul,
dar la noi e frig

Moldpresa
Grup
Tu alegi, noi difuzăm!

Pag. 7

PRO

Săptămâna

info

ANUL III - NR. 30 (30) (ANUL XXX - NR. 4 (14650)) VINERI, 16 AUGUST 2024 * PREȚ CONTRACTUAL

Și îți umpli viața cu lucruri care nu-ți plac

Încă nu aveam casă. Locuiam într-un apartament cu doi bețivi pe palier, cu o bucătărie în care nu încăpeam toți la aceeași masă și cu o baie în care ne scăldam sâmbăta cu apă caldă din calorifer. Verde. Așa o colorau ei, verde, ca lumea să nu se poată spăla. Dar noi ne spălam. Cada noastră semăna ca un ochi de apă-ntr-o mlaștină. Nordică. Dar mirosea a săpunel ca de la bomboanele din traista noastră de Paști, a șampon pentru copii și a flori de romaniță presurate de noi cu toată dărnicia noastră. Apa verde din calorifer. Neplăcut. Poate mai mult decât neplăcut.

Într-o zi, a venit cineva cerându-mi să semnez într-un caiet, după care mi-a spus să mă prezint la comisariatul militar. Am lăsat soția și băiatul mai mare într-o școală veche în care locuiam și în care cântau broaștele sub podea ca pe mal de pârâu. De Bolgrad mă legau doar niște duminici în care mergeam cu mama ca să-mi cumper haine. Și biserica în care consătenii mei își botzeau copiii, după ce tot niște consăteni, de frică probabil, au semnat pe o foaie că ar fi de acord să fie dărmată. Am sărit de nouă sau zece ori cu o parașută în spate și era un minut sau două în care muream, înviam, muream, muream și îl vedeam pe Dumnezeu acolo, sus, în cer și acolo, jos, pe pământ. Și reînvățam să vorbesc. Neplăcut, poate mai mult decât neplăcut.

Mai târziu, în cele două odăi pe care le aveam s-au tot împuținat și cerul, și pământul, și așternutul celor două canapele despărțite de un perete ascuns după covorul mamei. Am cerut primăriei să ne repartizeze un loc pentru casă, dar nu am încăput în nicio listă. Ne-au dat mai târziu, dar abia după ce am ocupat în mod abuziv lotul școlii. Nu m-am gândit niciodată că am să pot face asta. Știam că atunci calc peste lege, dar mai știam că asta ar putea să grăbească lucrurile. Și le-a grăbit. Ne-au dat un loc de casă la capăt de lume, dar, ne gândeam noi atunci, până la urmă, lumea asta nu-i chiar atât de mare. Neplăcut. Poate mai mult decât neplăcut.

Dar nici bani nu aveam. Și am plecat în Germania. Așa cum se pleca atunci. Am vopsit opt etaje într-o aripă a clădirii Casei pentru Cultură și Știință a FR din Berlin. E doar la câțiva pași de Alexanderplatz, dar e aproape tot ce am văzut în Berlin. Vopseam de dimineață până seara târziu și îmi era foame mereu. Vopseam pereții, vopseam uși, ferestre, calorifere, poduri. Podurile îmi înnoadau vertebrele și îmi împietreau gâtul. Îmi venea greu să văd pământul din fața mea și vedeam mai mult cerul. Până ți se face greață de cer. Neplăcut. Poate mai mult decât neplăcut.

Cu banii pe care i-am făcut la Berlin am început casa. Creștea cătină în locul acela. După lucru sau sâmbăta și duminica, mergeam să scot cătina. Mă luam după o rădăcină și săpam, săpam, săpam până îmi rămâneau numai picioarele afară. Trăgeam de rădăcina ei galbenă și ea își lăsa mustul în palmele mele, colorându-le ca într-o hepatită ascunsă. Neplăcut. Poate mai mult decât neplăcut.

Multe din textele mele le scriu într-un cabinet din oraș cu o masă pe care mai rămân uitate fel de fel de hârtii și care nu are chiar toate sertarele. Din când în când, apare un gândac de bucătărie speriat, probabil, de claviatura mea. Mi-e greață de ei. Și e mai mult decât neplăcut să-l vezi chiar atunci când în textul pe care-l scrii tu își scutură frunza toamna, ajunge lumina la poalele sânilor unei femei, dă în floare liliacul într-un sat care încă te ține minte și apare luna pe cer când pierzi drumul din față. E neplăcut. E poate mai mult decât neplăcut.

Dar viața e, până la urmă, din lucruri plăcute. Multe și sfinte. Și adunătoare de speranță, de bucurii și de ani pe care te trezești numărându-i și te sperii aflându-le numărul. Chiar dacă, așa cum am scris de sus până-acum, parcă ai vrea altfel să fie. Dar uite cum e: îți umpli viața cu lucruri care nu-ți plac. Ca, până la urmă, să fii fericit.

Constantin OLTEANU

Ion Hadârcă la 75 de ani

Vârsta maturității mele a coincis cu Marea Adunare Națională și atunci m-am simțit fericit

Fișier biografic. Născut la 17 august 1949 în orașul Sângerei. A absolvit Facultatea de Filologie a Universității Pedagogice „Ion Creangă” din Chișinău (1970-1974). Între anii 1974-1978, efectuează studii de doctorat la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Moldovei și activează în calitate de colaborator. În anul 1977, a ieșit de sub tipar prima sa plachetă de versuri „Zilele” (în colecția „Debut”), pentru care i-a fost decernat Premiul „Boris Glavan” al Tineretului din republică. În anul 1978, devine membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova. Lucrează în calitate de redactor, apoi șef de secție la Editura „Literatura artistică” din Chișinău. Demisionează în anul 1981 din motive ideologice. La Plenara din 18-19 mai 1987 a fost ales membru al Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor, precum și secretar al Comitetului de conducere. Începând din anul 1988, Ion Hadârcă se angajează în mișcarea de eliberare națională, de trezire a conștiinței de neam a românilor basarabeni. Este fondatorul și primul președinte al Frontului Popular din Moldova (1989-1992). În anul 1989, a fost ales în funcția de deputat al poporului în Parlamentul URSS. 1990-1993 – deputat în Parlamentul Republicii Moldova de prima legislatură democratică, deține funcția de prim-vicepreședinte al Parlamentului; 1994 – reales deputat în Parlamentul RM; 1996-1998 – membru supleant în delegația Republicii Moldova la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Din 2009 – deputat în Parlamentul Republicii Moldova pe lista Partidului Liberal. În 2012 a fost ales membru corespondent al AȘM. În perioada anilor 2016-2020, a activat în calitate de senator în Parlamentul României. În 2023 a fost ales membru de onoare al Academiei Române. Din 17 ianuarie 2024, este vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei, coordonator al Secției de Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a AȘM. Distins cu Ordinul Republicii, Medalia academică „Dimitrie Cantemir” ș.a. **(Continuare în pag. 6.)**

”

«Tot ce face Institutul Cultural Român la Chișinău este o misiune crucială de păstrare, valorificare și promovare a valorilor culturale și a patrimoniului cultural românesc, dar dincolo de aceasta, în opinia mea personală, și am expus acest lucru de mai multe ori, misiunea Institutului Cultural Român aici rezidă în sincronizarea a două ramuri ale culturii românești, a celei care se produce aici, unde nu e altceva decât cultură românească, doar că timp de mai mult de două sute de ani a fost ruptă de la matcă, ruptă de la rădăcinile sale, căpătând astfel unele trăsături ale ei, dar suferind din cauza acelei deznaționalizări.»

Monica BABUC, director al Institutului Cultural Român din Chișinău